

det vilde medføre en Udgift en Gang for alle af omtrent 6,500 Kr. og en aarlig Udgift af omtrent 500 Kr. Det var denne ret betydelige Udgift baade en Gang for alle og aarligt, som gjorde, at Ministeren ikke fandt tilstrækkelig Grund til at stille Forslag om en saadan Bevilling. Hvorvidt det kan lykkes at bringe denne Udgift noget ned, tør jeg paa det nuværende Tidspunkt ikke udtale mig om, men, som sagt, Sagen skal blive nærmere undersøgt, og saa kunne vi jo se, hvilket Resultat vi kunne komme til.

Angaaende de to Andragender, to ærede Medlemmer ved Ændringsforslag foreslaa at henvise til mig, skal jeg gøre et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem for Silkeborg (Byriell-Jensen) foreslaar at henvise Andragendet om Tilskud til Udbedring af en Bivej i Tem Sogn. Jeg skal dertil sige, at dette Spørgsmaal er under nærmere Undersøgelse foranlediget af Ministeriet, og den Undersøgelse, som bliver foretaget, gælder for øvrigt ikke alene den Vej, der her er nævnt, men ogsaa to andre Veje. Jeg husker neppe fejl, naar jeg antager, at den ene Vej sorterer under Silkeborg Kommune. Det ærede Medlem vil altsaa se, at Sagen er Genstand for nærmere Undersøgelse, og for saa vidt Undersøgelsen giver tilstrækkelig Grund for, at Staten skal yde et Tilskud, vil jeg kunne fremsætte Forslag derom, naar denne Undersøgelse er afsluttet. Men jeg vil dog sige til det ærede Medlem, at det, at Staten skal yde Tilskud til Istandsættelse eller Grundforbedring af saadanne Veje, kan ikke motiveres ved, at Skatteyderne i vedkommende Kommune ere daarligt stillede. Den eneste Grund til, at Staten skal træde til og yde Tilskud, er den, at vi ere interesserede i at faa Vejene istandsatte som Følge af de Statsejendomme, vi have paa vedkommende Steder. Det er det, der vil blive undersøgt, og før denne Undersøgelse er tilendebragt, kan jeg selvfølgelig ikke udtale mig nærmere om dette Spørgsmaal.

Med Hensyn til det andet Andragende, det ærede Medlem for Vejle Amts 6te Valgkreds (Jessen) foreslaar at henvise, og som er kommet fra nogle Gaardejere ovre ved Grænsen, skal jeg sige, at dette Spørgsmaal om at yde Erstatning til Folk, som have Jord paa begge Sider Grænsen, er efter min Mening afgjort en Gang for alle. Det blev afgjort, saavidt jeg erindrer, i 1896—97. Da blev det afgjort ved, at der blev nedsat en lille Kommission for at undersøge de Tilfælde, hvor der kunde være Grund til at yde Erstatning, og paa

Tillægsbevillingsloven den Gang blev de Bevillinger givne, som Rigsdagen og Regeringen fandt Anledning til at yde. Det blev den Gang hævdet, at de, der vare Ejere før 1864 og fik deres Ejendom delt, fik Erstatning, men de, som havde købt deres Ejendomme efter 1864, kunde ikke og bør heller ikke efter min Mening have nogen Erstatning, fordi de vare i Stand til at bedømme de foreliggende Forhold. Nu vil det ærede Medlem gøre gældende, at vi bør tage Hensyn til de Toldsatser, som ere vedtagne i Tyskland, og som kunne virke generende paa Beboerne derovre ved Grænsen. Men det gaar dog virkelig ikke an, at vi gaa ind paa at yde Erstatning til dem, som have lidt Skade ved de tyske Toldbestemmelser. Det vil efter min Mening føre os alt for vidt. Vi kunne være ganske sikre paa, at det ikke alene er de 3 Mænd, her er Tale om, som have lidt Tab ved de tyske Toldsatser, men mange, mange flere. Derfor kan der efter min Mening ikke være Tale om at komme ind paa at yde saadanne Erstatninger som dem, det ærede Medlem her har gjort sig til Talsmand for.

Jessen: Jeg maa tilstaa, at jeg tror ikke, den højtærede Landbrugsminister har Ret, naar han mener, at den Kommission, som var nedsat i 1897 for at undersøge Spørgsmaalet om Erstatning for de Gaardejere ved Grænsen, som have Jord paa begge Sider af denne, har løst Spørgsmaalet for alles Vedkommende. Saadan har jeg i alt Fald ikke forstaaet Sagen. Den har i min Tid ogsaa været bragt frem her paa Rigsdagen, og den Gang blev der ikke gjort gældende, at Erstatningsspørgsmaalet var endelig afgjort. Naar jeg derfor har ment, at disse Gaardejere, hvis Andragende jeg har tilladt mig at indbringe, og hvorom jeg nu har stillet Ændringsforslag, have Ret til at rejse Krav om at faa en lille Erstatning, er det, som jeg udtalte før, ikke — som den højtærede Minister sagde —, fordi Toldsatserne derovre ere blevne højere, men fordi der ved Fredstraktatens Bestemmelser i 1864 blev givet Løfte om, at de Gaardejere, som have Jord paa begge Sider af Grænsen, uhindret skulde kunne benytte og have Adgang til disse Jorder. Dette Løfte blev ogsaa holdt, indtil særlig Toldbestemmelserne lagde Hindringer i Vejen. Ulemperne ere ikke blevne begrundet af Toldsatserne, men ere særlig fremkomne ved Beskyttelsessystemets Indførelse. Det havde dog ikke sin Grund i selve Toldspørgsmaalet, men